

bovenstaande ook als antwoord op het bezwaar: „Laat uw kind, wanneer het door eigen schuld een leegen spaarpot heeft, voor dertien centen een cadeautje voor Moeder koopen. heb geen medelijden met hem. *laat hem tegenover de buitenwereld zich toonen zooals hij is*, met zijn deugden, met zijn *missstappen*? met zijn tekortkomingen.

Wees eens hard, wees eens wreed met Uwe kinderen”.

Is dat uw diep gevoelde uitspraak, liefhebbende menschenmoeder, terwijl de dier-moeder ons een zooveel edeler omgang met jaar jongen toont?

Ik kan dat niet gelooven. Maar ik neem zeker aan, dat Mevr. Ewings-Mazel, er nog eens over wil nadenken; misschien komt zij er dan wel toe, haar oordeel te herzien.

We hebben hier de twee uitersten aan het woord gehad. Mevr. Hoogkamer-Maykels, die voor de hoogste teederheid pleitte zonder meer en Mevr. Ewings-Mazel, die bij de opvoeding hardheid en zelfs wreedheid schijnt goed te keuren. Mijn oordeel is: de opvoeding moet zoo liefdevol mogelijk zijn, doch waar het noodig is mag de opvoeder nooit schromen, de grootste strengheid toe te passen, mits deze humaan zij. Zoolang hij niet zeker van zijne middelen is en wie is dat in zake opvoeding, moet hij zich er voor wachten bij het kind „paardenmiddelen” te gebruiken.

E. W. ASSCHER.

II.

Hooggeachte Doctor Gunning,

U schrijft: „Mevrouw van Wehl vertelt ons openhartig, dat zij teruggekeerd is tot de ooievaarssproke, die ze zelf jarenlang in woord en geschriften bestreden heeft.”

Als ik *dien* indruk bij U en de lezers gewekt heb, dan heb ik me niet duidelijk uitgedrukt en dan doet mij dat bitter leed, want ten opzichte der ooievaarshistorie heb ik me altijd gevoeld als vervullende een zending — en zou ik dan nu, door een onhandige uitdrukking, mijn werk, het werk van jarenlang, in mekaar geschopt hebben?

Niet *ik* ben tot de ooievaarssproke teruggekeerd, doch de ooievaarssproke heeft zich vóór mij geposteerd, en mijn kinderen hebben haar zóó lief, dat ik haar tegenwoordigheid duld.

Niet *ik* heb hun ooit over ooievaren gesproken! Maar daar zijn vriendinnetjes, daar zijn de dienstmeisjes, daar is de kinderjuffrouw — en zie daar het sprookje opbloeiend in de kinderen, en ze willen er niet af!

Maar ik heb U ook gezegd, dat ik waakzaam ben. — Zoodra het sprookje hen niet heelemaal voldoet, dan ben ik daar met de zuivere waarheid. Wezenlijk, zooals ik de kinderen nu zie met hun sprookje, er mee doedeinend en sollend, het eindeloos varieerend, zijn ze gelukkiger dan de kleine neuswijzen, die de wonderlijke waarheid weten, en zoo graag er de ruiten van eens anders fantasiepaleis mee ingooien.

Dat ze ermee gelukkig *konden* zijn, heb ik nooit kunnen denken, nooit kunnen gelooven en thans zie ik het vóór me. Dat is mijn „bekeering”, dat is mijn overgang van de theorie naar de praktijk. Ik hield de kinderen voor misleide wezentjes, wier ziel vol vragen is en die we leelijk om den tuin leiden, terwijl ze het met bittere smart weten, en voelen. En ziet, de kinderwereld is net als de grootemenschenwereld, ze wil bedrogen zijn.

Toevallig ben ik in mijn gedachten allang bezig aan een

artikel: „Overrompeld door de Sprookjes”. Ik zal er nu wat mee voortmaken en het „Het Kind” aanbieden. 't Zal duidelijker dan bovenstaande woorden uitleggen, hoe ik thans tegenover de sprookjes (en niet de ooievaarssproke alléén) sta.

NANNIE VAN WEHL.

Naschrift. Wij danken mevr. van Wehl zeer voor haar nadere toelichting en haar toezegging om ons nog wat over het sprookje te schrijven.

RED.